

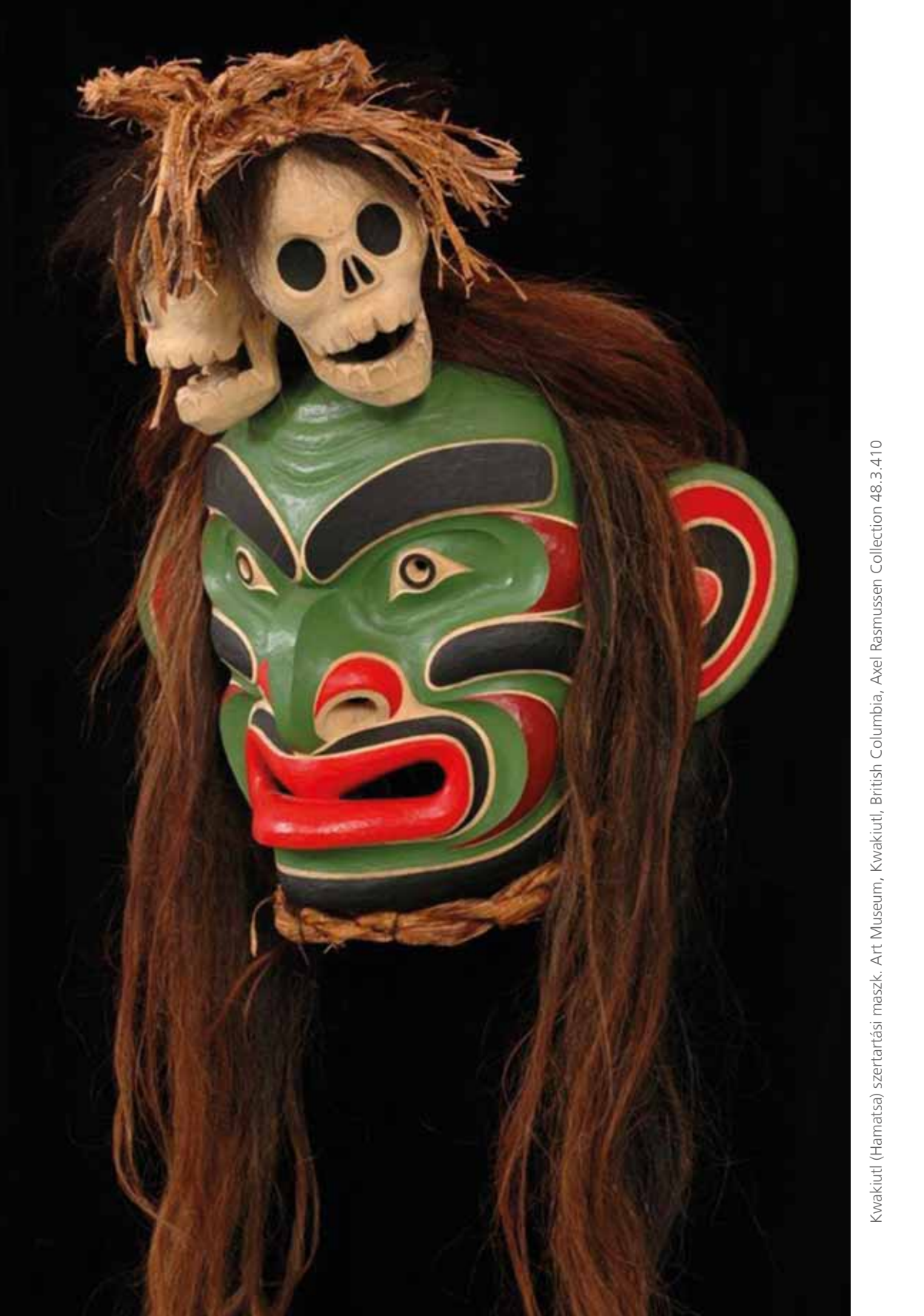
Az abszurd és az Isten

Úgy emlékszem, Tertullianus mondta Isten lényegéről:

„Credo, quia absurdum...” Hiszem, mert képtelenség... Ezt úgy is értelmezhetjük, hogy épp azért kell hinnem, mert képtelenségnek, hihetetlennek tetsző. Ha ugyanis rációmmal is felfoghatnám, minek oda hit? Van érvényessége e magyarázatnak, de még inkább annak: hiszem, mert képtelenség nem hinni azt, ami a legtávolabbról is *obsessive* sugall, befolyásolja létünket, világunkat, pillanatainkat. Azt, ami és aki egyedül őrzi a legnagyobbat: születés és elmúlás, élet és halál titkait. A módosultan is megtérő idő és az állandóság rejtett mintáit, megannyi végső és szélső „képletét”. A létezésben nem volna célszerűség, ha a létrejövést nem követné hullámozás, fogyás, növekedés. A viszonylagos nyugalom és a mozgás mintái utalnak a célszerűségre. Nem az irány, hanem a változva is megtérés ismétlődésének örök módozatai. Nincs annyi véletlen, mintán kívüli, amennyi feledtetné a mintát. Az esetleges egy másik minta világából odacsöppent, odavonzott vagy taszított, mely beékelődik a mi változatunkba. A véletlenek tehát egy másik mintasorból jönnek felénk. Kisiklottak onnan. Kiszikráztak. De a másik mintasor Ura is a mienkkel azonos. A céltalanság semmi más: a törvény nem mutatkozik, a véletlen is pang éppen. Köztes állapot, egykedvű lét törvény és véletlen (a törvény darabkája) között. A *hiábavalóság* közérzete, téthangulata, amely a leglassúbb, leglappangóbb feltöltődésforma. [...]

Íme az abszurdban az időtlenség fala, amely hulló, pattogzó, de árulkodó történelmi mintákkal mégiscsak ki volt és ki is lesz „tapétázva” mindig.

Páskándi Géza

Kwakiutl (Hamatsa) szertartási maszk. Art Museum, British Columbia, Kwakiutl, British Columbia, Axel Rasmussen Collection 48.3.410